

W numerze:

- * Strajk generalny w Wałbrzyskiem
- * Strajk sfery budżetowej
- * Ostatnie "ustalenia" z 12.05. ws. restrukturyzacji woj. wałbrzyskiego
- * Jelcz występuje z "Sieci"
- * Biuro poselskie "S"
- * Klub Parlamentarny "S"
- * Nowe formy złagodzenia "popiwku"
- * Marsz protestacyjny sfery budżetowej
- * Uchwały, oświadczenia, stanowiska, komunikaty, listy, apele

Strajk generalny w Wałbrzyskiem

W trzyletniej historii rozmów na temat restrukturyzacji województwa wałbrzyskiego najdziwniejsze jest chyba to, że górnicy, "Solidarność" i społeczność regionu pozwalała kolejnym rządóm przez tak długi okres "wodzić się za nos". Trudno jest bowiem dostrzec w działaniach kolejnych ekip rządowych rzeczywistą wolę rozwiązywania problemów, a dobre samopoczucie decydentów zapewniły podpisywane porozumienia. Na tym wola kończyła się. 4 maja br. stało się to, co musiało się stać. W wałbrzyskiem rozpoczął się strajk generalny.

Wtorek - pierwszy dzień

Strajk poprzedzony był referendum przeprowadzonym w 103 spośród 153 przedsiębiorstw państwowych województwa; w 80 zakładów w większości opowiedziały się za taką formą protestu. Pierwszego dnia do strajku przystąpiło 40 zakładów, w tym trzy kopalnie węgla kamiennego, wchodzące obecnie w skład kopalni "Wałbrzych". Nie strajkowała komunikacja miejska w Wałbrzychu, natomiast w Świdnicy przerwała pracę na dwie godziny. Zbigniew Senkowski v-ce przewodniczący ZR ocenił tę liczbę na 70% oczekiwań. Frekwencja wśród strajkujących wahała się od 18 (na 900 zatrudnionych) pracowników do 95 procent załogi.

Po południu nastąpiła pierwsza reakcja ze strony rządu. Ministerstwo Przemysłu i Handlu przesłało fax, w którym v-ce minister Eugeniusz Morawski, nowo mianowany przez panią Premier przewodniczący Międzyresortowego Zespołu ds. Restrukturyzacji w Województwie Wałbrzyskiem, zapraszał przedstawicieli NSZZ "Solidarność" do odbycia spotkania w sprawie restrukturyzacji Regionu Wałbrzyskiego. Jak zaznaczył v-ce minister *potrzeba pilnego kontaktu w ww. sprawie wynika z troski o efekty podejmowanych działań oraz odpowiedzialności za los tysięcy pracowników tego regionu*. W odpowiedzi Wojewódzki Sztab Strajkowy podtrzymał wcześniejsze stanowisko, iż warunkiem podjęcia jakichkolwiek negocjacji jest udzielenie przez Radę Ministrów kompetencji dla Zespołu Międzyresortowego, umożliwiających rozwiązanie istniejącego sporu oraz wycofanie uchwały Rady Ministrów dotyczącej zarządzania restrukturyzacją regionu.

Środa - drugi dzień

Strajk przebiegał spokojnie. Jedynym ważnym wydarzeniem tego dnia było zakończenie strajku - a raczej jego nie podjęcie - przez górników z kopalni "Victoria". Zaskoczenie wśród organizatorów protestu było duże, tym bardziej że kopal-

nia "Thorez" jako pierwsza - wg planów rządowych do końca września br. - ma zostać zlikwidowana.

Akcję protestacyjną w tym dniu kontynuowały w różnej formie załogi 39 przedsiębiorstw, natomiast działania organizatorów koncentrowały się na przygotowaniach do nadzwyczajnego posiedzenia Zarządu Regionu Dolny Śląsk oraz przyjazdu Mariana Krzaklewskiego.

Czwartek - dzień trzeci

Z 15 minutowym opóźnieniem przybył Marian Krzaklewski na spotkanie ze strajkującymi górnikami z kopalni "Thorez". Witając się z zebrnymi w łaźni górnikami przewodniczący Komisji Krajowej powiedział, że jeżeli rząd nie przyjmie wyprac-

ciąg dalszy na str. 2

Uchwała

Po zapoznaniu się z opinią Sztabu Strajkowego NSZZ "Solidarność" woj. wałbrzyskiego oraz po pozytywnym oceniu przez Zespół Negocjacyjny Komisji Krajowej NSZZ "Solidarność" spotkań z Panią Premier Hanną Suchocką i Zespołem Międzyresortowym ds. Restrukturyzacji Woj. Wałbrzyskiego w dniu 12 maja 1993 postanowiono:

zawiesić strajk generalny w województwie wałbrzyskim

od godz. 15⁰⁰ w dniu 13 maja 1993 r.

Jednocześnie postanowiono, że w przypadku braku realizacji uzgodnień oraz postępu w negocjacjach zostanie wznowiona akcja strajkowa. Warunkiem zakończenia akcji protestacyjnej w woj. wałbrzyskim trwającej od 2 listopada 1992 r. jest podpisanie protokołu kończącego spór Komisji Krajowej NSZZ "Solidarność" z Rządem RP.

Delegatura Zarządu Regionu NSZZ "Solidarność" Woj. Wałbrzyskiego oraz Sztab Strajkowy dziękuję wszystkim uczestnikom akcji protestacyjnej za tak mocne zaangażowanie oraz wytrwałość i dyscyplinę podczas trwania strajku.

Delegatura ZR Dolny Śląsk
NSZZ "Solidarność"
Woj. Wałbrzyskiego
Zastępca Przewodniczącego ZR
Zbigniew Senkowski

Wałbrzych, 13.05.1993

wanych już rozwiązań w sprawie wałbrzyskiego, to zaprzeczy tym samym, że chce konstruktywnych rozwiązań. Podkreślał, że strajk wałbrzyski to walka przeciwko tym, którzy za wszelką cenę pragną utrzymać centralizację. Rząd nie chce stworzyć precedensu w procesie decentralizacji, gdyż wówczas posypie się w całym kraju. To jest główna przyczyna blokowania nas stwierdził Marian Krzaklewski. Dziękując górnikom za poparcie protestu przewodniczący KK zapewnił, że o wszystkim co dzieje się w Wałbrzychu powiadomi Prezydenta Lecha Wałęsę.

Następnie M. Krzaklewski uczestniczył w spotkaniu z przedstawicielami strajkujących zakładów oraz komisji zakładowych "Solidarności" województwa wałbrzyskiego.

Solą w oku polityków jest to, że "Solidarność" potrafi strajkować o rozwiązania systemowe, czego nie potrafi dokonać żadna grupa polityczna i za to nas najbardziej atakują. Zdaniem M. Krzaklewskiego w Wałbrzychu prowadzona jest batalia o cały kraj, o odrzucenie centralizacji władzy, ale politycy będą tego bronić, bo decentralizacja to ograniczenie ich władzy. Wyraził przekonanie, że postulaty zgłoszone przez wałbrzyską "Solidarność" są możliwe do zrealizowania od zaraz. Po spotkaniu przewodniczący KK wziął udział w nadzwyczajnym posiedzeniu Zarządu Regionu. Po rekordowo krótkim czasie trwania i niespotykanej dotychczas jednomyślności ZR podjął decyzję o zastrzeżeniu akcji strajkowej poprzez m.in. włączenie do akcji PKP.

W przerwie posiedzenia ZR nadeszło kolejne pismo z Ministerstwa Przemysłu i Handlu, w którym v-ce minister Morawski ponowił zaproszenie na rozmowy. Niestety, z treści pisma nie wynikało, aby Zespół Międzyresortowy otrzymał stosowne kompetencje.

W godzinach nocnych na prośbę Wojewody Wałbrzyskiego Jerzego Świteńskiego

w siedzibie Delegatury ZR odbyło się spotkanie z przedstawicielami Zespołu Negocyjacyjnego Komisji Krajowej. Tematem spotkania było omówienie warunków do ewentualnego rozpoczęcia rozmów.

Plątek - czwarty dzień

Zgodnie z wcześniejszymi zapowiedziami Okręgowej Sekcji Kolejarzy NSZZ "S", w tym dniu do strajku przyłączyli się kolejarze. Między 10⁰⁰ a 12⁰⁰ na terenie województwa wałbrzyskiego zatrzymanych zostało 6 pociągów osobowych oraz 12 towarowych. Liczba strajkujących zakładów nadal utrzymywała się na poziomie około 40, w tym kopalnie "Thorez" oraz "Wałbrzych", ok. 160 placówek oświatowych i trzy zakłady opieki zdrowotnej. Od czynnego strajku odstąpiła natomiast załoga dzierzoniowskiej "Diory".

Późnym wieczorem do Delegatury ZR dotarło kolejne zaproszenie do rozmów. V-ce minister Morawski informował, że po odbytej rozmowie z panią Premier uzyskał upoważnienie do prowadzenia rozmów negocyjacyjnych. Minister zaapelował również o wstrzymanie dalszej eskalacji protestu.

Zespół Międzyresortowy otrzymał więc upoważnienie do prowadzenia rozmów, a nie został wyposażony w kompetencje do rozwiązania problemu, czego domagał się Związek.

W sobotę Wojewódzki Sztab Strajkowy podjął decyzję o kontynuowaniu strajku rezygnując jednocześnie czasowo z jego eskalacji. Zawieszono m.in. decyzję o ogłoszeniu 12 godzinnego strajku na PKP oraz strajku okupacyjnego w kopalniach. Na poniedziałek 10 maja zapowiedziano rozmowy z Zespołem Międzyresortowym.

(jr)

Zarząd Regionu

Nadzwyczajne posiedzenie Zarządu Regionu NSZZ "Solidarność" Dolny Śląsk w dniu 6 maja 1993 r. poświęcone było wyłącznie sytuacji strajkowej w województwie wałbrzyskim. Odbyło się w siedzibie Delegatury Zarządu Regionu w Wałbrzychu. Na pierwszej części spotkania obecny był Przewodniczący KK Marian Krzaklewski.

Zbigniew Senkowski przedstawił sytuację strajkową w województwie, poprosił o przedyskutowanie dalszych form akcji strajkowej w sytuacji, gdyby strajk się przedłużał.

Marian Krzaklewski powiedział, że strajk wałbrzyski jest bardzo ważny - dotyczy najistotniejszego obecnie problemu - decentralizacji władzy i tak zostanie przez niego przedstawiony Prezydentowi Lechowi Wałęsę.

W trakcie posiedzenia ZR nadeszło pismo od Ministra E. Morawskiego z propo-

zycją spotkania. Odpowiadając, ZR odmówił - żądając przedstawienia przez Zespół Międzyresortowy pełnomocnictw do rozwiązania sporu z NSZZ "Solidarność".

Pełnomocnictwa te, naszym zdaniem, winny być wystawione przez p. Premier lub wicepremiera.

Zarząd Regionu, na prośbę Komisji Zakładowej dzierzoniowskiej "Diory" wyraził zgodę na zmianę formy akcji strajkowej.

Zarząd Regionu przyjął następujący harmonogram dalszej akcji strajkowej.

7 maja - 2-godzinny strajk kolejarzy,
10 maja - 12-godzinny strajk kolejarzy,
11 maja - manifestacja uliczna w Wałbrzychu o godz. 12.00. *Harmonogram ten uległ zmianie, a akcja częściowo wymknęła się spod kontroli Sztabu Strajkowego.*

ms

Oświadczenie

Zespołu Negocyjacyjnego Komisji Krajowej NSZZ "Solidarność" w sprawie sporu zbiorowego z Rządem RP dotyczącego restrukturyzacji Regionu Wałbrzyskiego.

W dniu 10 maja 1993 r. odbyło się spotkanie Zespołu Negocyjacyjnego KK NSZZ "Solidarność" z Zespołem Międzyresortowym ds. restrukturyzacji województwa wałbrzyskiego.

Po przedstawieniu pełnomocnictw przez przewodniczącego Zespołu wiceministra Eugeniusza Morawskiego przedyskutowano dwa punkty sporne Uchwały Rady Ministrów w sprawie zarządzania procesami restrukturyzacji gospodarki w województwie wałbrzyskim.

W trakcie spotkań przewodniczący Zespołu Międzyresortowego E. Morawski wielokrotnie zrzucił na NSZZ "Solidarność" odpowiedzialność za stan regionu wałbrzyskiego. Agresywna postawa Ministra zmusiła stronę związkową do zdecydowanego sprzeciwu. Minister Morawski wycofał swoje oskarżenia pod naciskiem członków Zespołu, jednak zapowiedział złożenie dimisji z funkcji przewodniczącego Zespołu Międzyresortowego.

W tej sytuacji strona związkowa zażądała uregulowania pełnomocnictw Zespołu Międzyresortowego i wyraziła gotowość do dalszych rozmów w ramach sporu.

Strona związkowa oświadcza, że cała odpowiedzialność za skutki protestów pracowniczych w województwie wałbrzyskim spada na Rząd Rzeczypospolitej Polskiej.

Zespół Negocyjacyjny
KK NSZZ "Solidarność"
Tomasz Wójcik, Zbigniew Senkowski
Jerzy Langer

Warszawa, 10.05.1993

Komunikat Sztabu Strajkowego

W dniu 10 maja 1993 r. o godz. 10⁰⁰ doszło w Warszawie do spotkania Zespół Negocyjacyjnego Komisji Krajowej NSZZ "Solidarność" z Międzyresortowym Zespołem ds. Restrukturyzacji Województwa Wałbrzyskiego.

Negocjacje nie przyniosły pozytywnych rozstrzygnięć w sprawie restrukturyzacji woj. wałbrzyskiego z powodu braku dobrej woli strony rządowej. Rozmowy zostały zawieszono o godz. 17⁰⁰ ze względu na rezygnację przewodniczącego Międzyresortowego Zespołu Eugeniusza Morawskiego, którego postawa świadczy o lekceważeniu problemu wałbrzyskiego.

W związku z powyższym Sztab Strajkowy NSZZ "Solidarność" woj. wałbrzyskiego na posiedzeniu w dniu 11 maja br. o godz. 5⁰⁰ postanowił:

- przychylić się do decyzji górników o przeprowadzeniu w dniu 11 maja br. manifestacji pod Urzędem Wojewódzkim w Wałbrzychu,
- odwieść 12 godzinny strajk kolejarzy na dzień 13 maja br.

Wałbrzych, 11.05.1993 r.

Pod Urzędem Wojewódzkim

2-godzinny strajk kolejarzy odbył się w zaplanowanym terminie, mimo nacisku wojewody. W poniedziałek 10 maja odbyło się spotkanie Zespołu Negocjacyjnego z Zespołem Międzyresortowym, we wtorek 11 maja spod wałbrzyskich kopalń wyruszyła demonstracja pod Urząd Wojewódzki.

Wtorek - 11 maja

O godz. 6⁰⁰ w dniu 11 maja zebrał się w Wałbrzychu Sztab Strajkowy. Podjęto decyzję o przeprowadzeniu manifestacji pod Urzędem Wojewódzkim. Wystano list do p. Premier Hanny Suchockiej następującej treści:

"Reakcją pracowników województwa wałbrzyskiego na wyniki przeprowadzonych w dniu wczorajszym rozmów z Rządowym Zespołem Międzyresortowym jest wiec odbywający się pod siedzibą Urzędu Wojewódzkiego. Demonstrujący żądają przybycia Zespołu do Wałbrzycha i wszczęcia rozmów w sprawie restrukturyzacji regionu wałbrzyskiego. Nie można wykluczyć przerodzenia się demonstracji w okupację budynku Urzędu Wojewódzkiego.

Pierwszą reakcją strony rządowej była zgoda na przyjazd wyrażona przez Ministra Niewiarowskiego, który po rezygnacji ministra Morawskiego przewodniczący Zespołowi Międzyresortowemu. Warunkiem przyjazdu było odejście demonstrujących spod budynku Urzędu Wojewódzkiego. Kolejną propozycję przedstawił Minister M. Boni - Zespół Negocjacyjny powinien przyjechać do Warszawy. Na żądanie z nich Sztab Strajkowy po konsultacjach z demonstrującymi nie wyraził zgody.

O godz. 14⁰⁰ strona rządowa wystąpiła z kolejną propozycją - Zespół Międzyresortowy przyjedzie o ile zostaną odwołane strajki w całym województwie wałbrzyskim. Pod siedzibę Urzędu Wojewódzkiego w ciągu dnia przyjeżdżały delegacje strajkujących załóg z województwa wałbrzyskiego. Górniczy z kopalni barytu w Boguszowie, nauczyciele wałbrzyscy z hasłem na transparentie *Stan oświaty hańbą rządu*, delegacja Służby Zdrowia ze Świdnicy z dziesięcioma karetkami na sygnale, autokar pełen pracowników "Diory" SA z Dzierżoniowa, kolejarze z przewodniczącym Sekcji Okręgowej Jerzym Dulem, przedstawiciele zakładów świdnickich - "PAFAL", "RENIFER".

Wszyscy są witani oklaskami i okrzykami przez siedzących od rana górników ze wszystkich wałbrzyskich kopalń.

O godz. 17⁰⁰ ma miejsce spotkanie z wojewodą.

Po konsultacji ze strajkującymi strona związkowa wyraża zgodę na spotkanie z panią Premier Hanną Suchocką, o ile nadejdzie takie zaproszenie. Górniczy i delegacje strajkujących zakładów pozostają na zewnątrz i czekają na powrót delegacji. Strona związkowa zwróciła się z apelem do wojewody o umożliwienie noclegu na korytarzach Urzędu Wojewódzkiego gwarantując opuszczenie budynku o godz. 6.00. Wojewoda odpowiedział po konsultacji telefonicznej, że spotkanie z p. Premier odbędzie się - albo dziś wieczorem albo jutro rano. Po spotkaniu może

również dojść do negocjacji z Zespołem Międzyresortowym - decyzja należy do związkowców. Wojewoda poprosił o zaprzestanie pikiet pod Urzędem, nie wyraził również zgody na nocleg na korytarzach budynku.

Strona związkowa poprosiła jeszcze o udostępnienie samochodów na wyjazd do Warszawy. Zespół negocjacyjny został rozszerzony o przedstawicieli kopalń i zakładów świdnickich.

O godz. 19⁰⁰ nadeszło zaproszenie od p. Premier na środę, 12 maja, godz. 9⁰⁰.

Na ciąg dalszy negocjacji do Warszawy wyjechali: Zbigniew Senkowski, Jerzy Langer, z Gdańska dojedzie Tomasz Wójcik oraz Krzysztof Prędko, Bogumił Zimnawoda, Piotr Majchrzak, Wiesław Modzelewski, Krzysztof Bukina, Wiesław Urbański.

Noc pod urzędem Wojewódzkim przebiegała spokojnie i pod gołym niebem. Okupujący budynek spali na trawie, na materacach, na wersalce pod drzewem.

Okupacja UW trwa nadal (12.05.br.), rozmowy w Warszawie trwają także. Na 13.05.br. w woj. wałbrzyskim przygotowany jest 12. godzinny strajk na kolei.

Środa, 12 maja godz. 23.

Rozgorączkowany tłum liczący ponad dwa tysiące osób wita powracającą z Warszawy delegację i domaga się natychmiastowej relacji.

Zbigniew Senkowski zabierając głos mówi o spotkaniu z Panią Premier Hanną Suchocką i z Zespołem Międzyresortowym pod przewodnictwem min. Niewiarowskiego. Oba spotkania przebiegały w zupełnie innej atmosferze niż w poniedziałek. Zdaniem związkowców jest duża nadzieja na szybki postęp w mających zacząć się już w piątek, 14 maja br. negocjacjach. W Wałbrzychu rozpoczęła pracę zespół mieszany ds. socjalnych likwidowanego Dolnośląskiego Zagłębia Węglowego.

Zbigniew Senkowski zaproponował zawieszenie strajku. Mimo czterogodzinnych burzliwych obrad decyzji nie podjęto. Sztab ponownie zbierze się 13 maja o godz. 12⁰⁰ (*uchwała kończąca strajk na str. 1*).

Przed Urzędem Wojewódzkim tłum ciągle się zbiera....

W wyniku postępu w negocjacjach Zespołu Negocjacyjnego KK NSZZ "S" oraz przedstawicieli strajkujących załóg woj. wałbrzyskiego z rządem 12.05.br w Warszawie Sztab Strajkowy NSZZ "S" postanowił zawiesić dwunastogodzinny strajk na kolei. W oświadczeniu czytamy: "Dziękujemy wszystkim pracownikom za udział w dwugodzinnym strajku, jaki odbył się w dniu 7.05.br. oraz za mobilizację i deklarację udziału w strajku dwunastogodzinnym. Wasza zdecydowana postawa, upór i solidarność przyczyniły się po raz kolejny do zwycięstwa - tym razem w sprawie województwa wałbrzyskiego.

Jednocześnie wyrażamy nadzieję, że nasze poparcie dla pracowników sfery budżetowej i planowany na dzień 17.05.br. półgodzinny strajk solidarnościowy przyczyni się do rozwiązania problemów w oświacie, kulturze, nauce i służbie zdrowia."

Magda Szczurowska

Komunikat

ze spotkań ws. restrukturyzacji Województwa Wałbrzyskiego

Na zaproszenie Premier Hanny Suchockiej 12 maja br. w Urzędzie Rady Ministrów odbyło się spotkanie strony rządowej z zespołem negocjacyjnym KK NSZZ "Solidarność" i przedstawicielami strajkujących regionu wałbrzyskiego.

Pani Premier wyraziła wolę rozwiązywania problemów regionu wałbrzyskiego i wznowienia rozmów. Zadeklarowała przedstawienie Radzie Ministrów w trybie pilnym zmian, które zostaną uzgodnione, w treści uchwały Rady Ministrów z 7 kwietnia br. oraz wydanie zarządzenia zmieniającego zarządzenie w sprawie powołania międzyresortowego zespołu ds. restrukturyzacji woj. wałbrzyskiego. Zapowiedziała również pilne rozpoczęcie prac zespołu ds. socjalnych związanego z likwidacją Dolnośląskiego Zagłębia Węglowego.

Po spotkaniu z Premier Hanną Suchocką i porozumieniu się zespołu związkowego ze strajkującymi w regionie wznowiono zawieszono 10 maja rozmowy.

Rozmowy prowadził minister przemysłu i handlu Wacław Niewiarowski, powołany przez Prezes Rady Ministrów do przewodniczenia pracom zespołu międzyresortowego ds. restrukturyzacji regionu wałbrzyskiego.

W wyniku negocjacji strony uzgodniły propozycje zmian w treści uchwały Rady Ministrów z 7 kwietnia br. ws. zarządzania procesami restrukturyzacji gospodarki w woj. wałbrzyskim.

Ustalono termin pierwszego spotkania zespołu ds. socjalnych, które odbędzie się 14 maja w Wałbrzychu. Uzgodniono również terminy trzech kolejnych spotkań zespołu międzyresortowego ds. restrukturyzacji regionu wałbrzyskiego i zespołu negocjacyjnego KK NSZZ "Solidarność": 18 i 21 maja w Warszawie oraz w następnym tygodniu w Wałbrzychu.

Obie strony oceniły, że postęp w dzisiejszych negocjacjach rokuje zakończenie sporu.

Przewodniczący Zespołu Negocjacyjnego KK NSZZ "S" Tomasz Wójcik
Przewodniczący Zespołu Międzyresortowego
Wacław Niewiarowski

Warszawa, 12.05.1993

Stanowisko

My, strajkujący pracownicy województwa wałbrzyskiego oświadczamy, że po zawieszeniu akcji strajkowej dotyczącej restrukturyzacji woj. wałbrzyskiego będziemy nadal popierać akcję strajkową sfery budżetowej i wspierać walkę o słuszne ich postulaty.

V-ce Przewod. ZR NSZZ "S"
Zbigniew Senkowski

Wałbrzych, 13.05.1993

Szanowna Pani Hanna Suchocka Prezes Rady Ministrów

Z najwyższym niepokojem informuję Panią Premier, że od dwóch miesięcy stosunki między Rządem a NSZZ "Solidarność" stale się pogarszają.

Objawem tego jest:

- łamanie, nie realizowanie lub znaczne przekraczanie terminów realizacji uzgodnień zawartych między Rządem a NSZZ "Solidarność" na różnych szczeblach. Przykładem jest łamanie przez Rząd wynegocjowanego porozumienia z "Solidarnością" wafbrzyńską, co doprowadziło do strajku generalnego w regionie.

- organizowanie przez Rząd negocjacji pozorowanych na zasadzie "spotkań wyjaśniających", w trakcie których urzędnicy rządowi nie są wyposażeni w kompetencje decyzyjne. Przykładem są prawie wszystkie negocjacje branżowe w ostatnich tygodniach.

- poważne utrudnienie w skorzystaniu przez pracowników z możliwości odejścia od "popłuku" zawartym w porozumieniu kończącym spór zbiorowy Komisji Krajowej z Rządem o rekompensatę wzrostu kosztów utrzymania z 5 stycznia 1993 przez znaczne opóźnienie wprowadzenia w życie rozporządzenia Ministra Finansów z 18 lutego 1993.

Taki stan rzeczy spowodował wznowienie sporów zbiorowych i doprowadził do dramatycznych napięć, czego jaskrawym przykładem jest strajk pracowników oświaty, nauki, ochrony zdrowia, kultury.

Analiza wyżej wymienionych objawów wskazuje, że źródłem tych napięć jest nie tylko niedowład decyzyjny i organizacyjny, nie tylko zła wola niektórych urzędników państwowych, ale konkretna polityka wobec NSZZ "Solidarność". W tej sytuacji zwracam się do Pani Premier z zapytaniem - czy jest to polityka poszczególnych członków Rządu, poszczególnych koalicjantów - czy też jest to polityka całego Rządu i całej koalicji?

Chcąc uzyskać pełną jasność zwrócę się z indywidualnymi pytaniami do członków koalicji.

NSZZ "Solidarność" wielokrotnie udowodnił, że jest związkiem odpowiedzialnym, profesjonalnym i szukającym rozwiązań konfliktów w negocjacjach. Wyrażam gotowość spotkania się z Panią i (lub) Pani Rządem, by na drodze autentycznego dialogu wypracować i wprowadzić w życie rozwiązania konfliktowych spraw pracowniczych na dziś, jutro i pojutrze.

Gdyby jednak Pani Rząd prowadził nadal taką samą politykę wobec pracowników i wobec Związku, NSZZ "Solidarność" użyje wszystkich możliwych środków nacisku - w tym parlamentarnych.

Jestem przekonany, że nadal istnieje możliwość efektywnego dialogu NSZZ "Solidarność" i Pani Rządu, lecz ze względu na rosnące napięcia społeczne proszę o możliwie szybką odpowiedź.

Z poważaniem

Przewodniczący
NSZZ "Solidarność"
Marian Krzaklewski

Gdańsk, 5.05.1993

Zgodnie z wcześniejszymi zapowiedziami 5 maja br. do strajku przystąpiła cała sfera budżetowa województwa wrocławskiego. Stało się tak, ponieważ zawiodły inne metody wywierania nacisku, ponieważ tylko w ten sposób można jeszcze upomnieć się o godność ludzi pracujących w oświacie, służbie zdrowia, w domach opieki społecznej, w placówkach artystycznych.

Powołany w dniu 22 kwietnia Ogólnopolski Komitet Strajkowy Oświaty, Nauki, Kultury, Ochrony Zdrowia NSZZ "Solidarność" stwierdzając że Rząd spowodował całkowite fiasko negocjacji zapowiedział rozpoczęcie czynnej akcji strajkowej od 5 maja 1993 r.

W naszym regionie od tego dnia przygotowania do strajku nabrały szybszego tempa. Poszczególne branże koordynowały swoje działania w "Sztacie Strajkowym" kierowanym przez Janusza Wolniaka sekretarza Zarządu Regionu Dolny Śląsk.

Środa - dzień pierwszy.

W służbie zdrowia akcja strajkowa rozpoczęła się o godzinie 8⁰⁰.

Rozpoczęły ją jednocześnie placówki lecznictwa zamkniętego i otwartego. Pierwszym szpitalem, który wziął udział w 24-godzinnym strajku rotacyjnym był Wojewódzki Szpital Zespolony im. J. Babińskiego.

Placówka była całkowicie niedostępna dla pacjentów zgłaszających się na umówione badania, dla odwiedzających i dla chorych przywożonych z terenu. Zasadą naczelną strajku służby zdrowia jest "... niedopuszczenie do sytuacji zagrożenia życia lub pogorszenia się stanu zdrowia pacjenta. Szpital strajkujący nie przyjmuje pacjentów na oddziały. Pacjenci są kierowani do szpitali niestrajkujących lub odsyłani do domów." Wraz ze szpitalem protestowało tylko trzy z dolnośląskich placówek służby zdrowia.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych w tym dniu został oflagowany, na szybach i ścianach zawisły plakaty ze związkowymi postulatami.

Jednodniowy strajk przeprowadził wrocławski Sanepid, który jednak na życzenie przeprowadzał analizy i badania.

Od samego rana protest podjęli pracownicy pięciu Domów Pomocy Społecznej.

Czwartek - dzień drugi.

Pracownicy szpitala im. Marciniaka na ul. Trauguta rozpoczęli 24 godzinny protest polegający na zamknięciu placówki dla wszystkich odwiedzających oraz dla tych którzy zgłaszają się w tym dniu na terminowe badania. Wszystkie bramy zawierają widoczne informacje o trwającym protestie, oraz o postulatach służby zdrowia i

sfery budżetowej. Po godzinie 14⁰⁰ zebrał się komitet strajkowy pracowników służby zdrowia. Przewodniczy mu Leszek Sokalski. Przedstawiciele wszystkich wrocławskich szpitali planują kolejne dni protestu. Strajk oorganizuje się tak, aby nie kolidował z pełnionymi ostrymi dyżurami. Personel szpitala wojskowego z Czerskiej chociaż nie należy do komitetu, popiera także strajk. Oprócz szpitali rotacyjnie strajkują przychodnie, jednostki leczenia specjalistycznego; ich ilość w czwartek zamyka się liczbą 18.

W szkolnictwie zwiększa się ilość placówek podejmujących protest, są to głównie szkoły podstawowe i te ze szkół średnich, które nie przeprowadzają egzaminów maturalnych. W innych miejscowościach województwa sytuacja wygląda podobnie. Szkoły "maturalne" ciągle jeszcze nie podejmują zdecydowanych posunięć.

Plątek - dzień trzeci.

Ciężar strajku przenosi się na strajkującą oświatę. Szkoły średnie przeprowadzające egzaminy maturalne znajdują się pod presją ministerstwa, kuratorium i dyrekcji z jednej strony, a przygotowującymi się od wielu miesięcy do matury uczniami z drugiej. Do sztabu strajkowego sekcji oświaty napływają kolejne informacje o strajku w szkołach podstawowych i średnich. Politechnika Wrocławska i Akademia Ekonomiczna z opóźnieniem podejmują decyzję o przeprowadzeniu referendum na temat czynnego przystąpienia do strajku. Inne uczelnie zastaniają się trud-

ciąg dalej na str. 5

Matura '93 we Wrocławiu

We Wrocławiu na 61 szkół w których były klasy maturalne naciskom Ministerstwa i Kuratorium uległo 7 przeprowadzając egzaminy.

Były to:

V, VII, IX, XI, XIV Liceum Ogólnokształcące, ZSE ul. Piłsudskiego, Technikum i Liceum.

Proponowaliśmy przesunięcie terminu matur, gdyż atmosfera napięcia i niepewności powoduje olbrzymi stres ucznia. Ministerstwo oraz Kuratorium nie zważając na strukturę psychiczną ucznia, za wszelką cenę chciało poróżnić nauczycieli, poprzez przeprowadzenie egzaminów dojrzałości.

Tylko częściowo ich zamiar się udał. "Czy musieliśmy połknąć tę żabę?"

Zakładowy Sztab Strajkowy
Pracowników Oświaty i Wychowania
Wrocław - Fabryczna

nościami w zebraniu opinii swoich pracowników, czy należy przystąpić do strajku.

Do całodobowego strajku przystępują Wojewódzki Szpital Specjalistyczny przy ul. Kamińskiego oraz Specjalistyczny Zespół Gruzlicy i Chorób płuc.

Szpital Kolejowy od pierwszego dnia strajku ograniczył przyjęcia z zewnątrz tylko do pracowników kolei.

Dotychczasowe doświadczenia wskazują, że chociaż bezpośrednio na portierniach, gdzie stoją ludzie czekający na widzenie zdarzają się przypadki pomstowania, to jednak społeczeństwo rozumie determinację pracowników służby zdrowia i sfery budżetowej.

Wszystkie inne placówki są oflagowane, kolejne kolejno nie przyjmują pacjentów i nie przeprowadzają badań.

Nad głównym wejściem do Opery Wrocławskiej wisi transparent "Żądamy państwowego mecenatu nad kulturą" Pracownicy Instytucji Artystycznych. Teatry oprócz zewnętrznych form protestu rozdają w swoich programach ulotki informujące o proteście, a przed każdym przedstawieniem czytane jest oświadczenie o proteście pracowników kultury. W strajkujących domach opieki społecznej pensjonariusze rozważają podjęcie wspólnie z personelem protestu. Po potrąceniu wszystkich opłat nie wystarcza ludziom, którzy pracowali całe życie, na najmniejsze zakupy przedmiotów osobistego użytku, nie mówiąc o drobnych nalogach / np. palaczom brakuje na papierosy/.

Sobota - dzień czwarty.

Szpital im. Rydygiera jako kolejny podjął strajk okupacyjny, który zakończył się w niedzielę rano. Niedziela jest dniem, w którym służba zdrowia nie okupuje żadnej placówki nie zakłócając odwiedzin chorych.

Oświadczenie

Ogólnopolski Komitet Strajkowy Oświaty, Służby Zdrowia, Nauki i Kultury NSZZ "Solidarność" z najwyższym zaniepokojeniem obserwuje działania Ministerstwa Edukacji Narodowej w sprawie przeprowadzenia egzaminów maturalnych 11 maja br.

Podkreślamy determinację naszego środowiska, o którym uprzedziliśmy już od 2 miesięcy. Dalej podtrzymujemy nasze stanowisko, jakie wymieniliśmy w piśmie do Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 maja br., że egzamin dojrzałości powinien mieć charakter merytoryczny tak, aby decydowała wiedza maturzysty a nie jego odporność psychiczna.

Jeszcze raz apelujemy do Rządu RP o podjęcie natychmiastowej decyzji o przesunięciu egzaminów maturalnych.

Ogólnopolski Komitet Strajkowy oświadcza, iż całkowitą winę i odpowiedzialność za skutki przeprowadzenia egzaminów dojrzałości w tej atmosferze ponosi Ministerstwo Edukacji Narodowej.

Za Ogólnopolski Komitet Strajkowy
Zbigniew Kruszyński
(sekretarz OKS)

Gdańsk, 9.03.1993

Poniedziałek - dzień szósty.

Po wypowiedziach wiceministrów MEN o planach przedłużenia roku szkolnego, o planach obniżenia i tak niskich pensji nauczycielskich z powodu strajku, w związku z rozpoczynającymi się maturami ciężar strajku budżetówki spoczął na strajkującej oświacie.

Podczas objazdu szkół maturalnych Janusz Wolniak uzyskuje zapewnienia o nieprzeprowadzaniu egzaminów maturalnych przez różne grona nauczycielskie. Część strajkowych decyzji została podjęta późnym popołudniem, dlatego liczenie szkół trwa do północy.

Służba zdrowia konsekwentnie protestuje i mimo strajków okupacyjnych w szesnastu placówkach jednocześnie /szpitale, przychodnie, placówki zakładowe/ wszyscy chorzy otrzymują pomoc medyczną. Kolumna karetok Pogotowia Ratunkowego przejechała rano przez centrum miasta. Wszystkie samochody były oflagowane, wszystkie jechały z włączoną sygnalizacją. Cała kolumna zatrzymała się na placu przed gmachem Urzędu Wojewódzkiego. Urzędnicy, którzy przychodzili do pracy przechodzili przed szpalerem samochodów i ich strajkujących załóg. Przed godziną 8⁰⁰ delegację protestujących przyjął Wojewoda. Ponownie w poniedziałek strajkowała Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna.

Wtorek - dzień siódmy.

W ośmiu wrocławskich "szkołach maturalnych" uczniowie rozpoczęli pisać maturę z języka polskiego. Dodatkowo w szkołach niebudżetowych tj. w Liceum SS Urszulanek i w Autorskiej Szkole Samorozwoju odbyły się matury. Pani kurator Grażyna Tomaszewska, która była we wszystkich wymienionych powyżej szkołach, osobiście się przekonała, że w całym województwie wrocławskim nie przeprowadziły matur 53 szkoły na 63 uprawnione (84 %)

Na 96 szkół podstawowych strajkuje 87 placówek (91%); z 31 szkół zawodowych bierze udział w strajku 28 jednostek (90 %). Popierają protest placówki szkolnictwa specjalnego.

Dwa szpitale im. Marciniaka z ul. Traugutta i im. Fakiwicza ul. Warszawska były zamknięte dla chorych i odwiedzających. Dodatkowo strajkował personel 11 przychodni. Trwają negocjacje nad włączeniem Szpitala Wojskowego z ul. Czerskiej do protestu wrocławskiej służby zdrowia.

Środa - dzień ósmy.

Regionalny Komitet Strajkowy zwrócił się z apelem do rektorów szkół wyższych o przesunięcie egzaminów wstępnych. W województwie wrocławskim na 312 uprawnionych szkół strajkuje 91. We Wrocławiu dwanaście szkół podstawowych przeszło w strajk okupacyjny. Młodzież VI LO przyniosła kwiaty dla swoich nauczycieli, dodatkowo chcieli kupić w prywatnej piekarni ciasto. Sprzedawczyni dała swój wypiek w prezencie, jako poparcie dla środowiska nauczyciel-

Komunikat

W dniu 12.05 1993 r. Regionalny Komitet Strajkowy Służby Zdrowia NSZZ "Solidarność" Dolny Śląsk podjął decyzję o eskalacji akcji protestacyjnej. Ma to związek z nadal utrzymującym się brakiem efektów rozmów między NSZZ "Solidarność" a Rządem RP.

Wraz z akcją strajkową szpitali będzie nadal kontynuowana akcja strajkowa lecznictwa otwartego. Od 17.05 br. przerywać pracę będzie lecznictwo otwarte kolejnych dzielnic Wrocławia. Z akcji strajkowej lecznictwa otwartego wyłączone będą: lecznictwo pediatryczne, stany zagrażające zdrowiu i życiu, gabinety zabiegowe, zakresy prac pielęgniariek środowiskowych. Przewidywany jest strajk:

- 17.05. br Wojewódzki Szpital Zespolony im. J. Babińskiego,
- 18.05. br. Specjalistyczny Szpital Zespolony (im. Marciniaka i im. Falkiewicza),
- 19.05. br. Wojewódzki Szpital Specjalistyczny przy ul. Kamińskiego,
- 20. 05. br. Szpital im. Rydygiera, Specjalistyczny Rehabilitacyjny ZOZ
- 21.05. br. Szpital im. Czerwiakowskiego przy ul. Św. Józefa.

Nadal strajkują: Wojewódzka Kolumna Transportu Sanitarnego, Zakłady Techniki Medycznej Służby Zdrowia, Wojewódzka Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna, ZOZ: dla Szkół Wyższych, Przemysłowy Psie Pole, Oława, Żmigród.

Leszek Sokalski

Przewodniczący Rady Regionalnej Służby Zdrowia

Wrocław, 13.05.1993

skiego. Komisja Uczelniana NSZZ "Solidarność" przy Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu postanowiła przystąpić do strajku z dniem 18 maja br. W szkole podstawowej nr 75 rodzice rozpoczęli wpisywanie się na listę osób popierających strajk. Strajk oświaty spowodował integrację środowiska i spotkał się z poparciem większości wrocławian.

W Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym nie przyjmowano pacjentów, podobnie się działo w 8 przychodniach. Mimo trwającego XXX Festiwalu Polskich Sztuk Współczesnych protest pracowników instytucji artystycznych trwa nadal.

Czwartek - dzień dziewiąty.

Po Uchwale KK NSZZ "Solidarność" o wprowadzeniu pogotowia strajkowego zakłady naszego miasta w większości oflagowały się już od wczesnych godzin rannych. Strajk rozpoczęła Politechnika Wrocławska. Pracownicy uczelni spotkali się na wiecu, w którym uczestniczyły władze uczelni, kadra akademicka i studenci.

Szpital Kliniczny z ul. Traugutta i z ul. Dyrekcyjnej, szpital im. Rydygiera rozpoczęły dzisiaj strajk, wraz z nimi 13 innych ośrodków z naszego miasta. Na godzinę 13⁰⁰ zapowiedziano pikietę pod rektoratem Akademii Medycznej

Tomasz Białaszczyk

Relacja z marszu i wiecu sfery budżetowej w dniu 13 maja 1993 r. na str. 12.

Przygotowanie do strajku generalnego i votum nieufności dla rządu

Uchwała KK

nr 306/93

Komisja Krajowa NSZZ "Solidarność" stwierdza, że obecna polityka Rządu wyrażająca się nie realizowaniem podpisanych z naszym Związkiem porozumień, arogancją władzy, atakami na Związek przedstawicielei administracji rządowej, stała się m.in. przyczyną dramatycznych akcji strajkowych pracowników sfery budżetowej i Wałbrzycha. Mimo trwających strajków w sporze sfery budżetowej nie doszło nawet do rzeczywistych negocjacji. W związku z tym KK postanawia:

1. wprowadzić gotowość strajkową w całym Związku z dniem 13 maja br. w celu przygotowań do strajku generalnego, którego celem zasadniczym - zgodnie z uchwałą nr 298/93 z 31.03.1993 r. - będzie wymuszenie realizacji porozumień zawartych między Rządem a Związkiem,

2. zobowiązać Klub Parlamentarny NSZZ "Solidarność" do przygotowania na posiedzenie KK w dniu 19 maja 1993 r. wniosku o votum nieufności dla Rządu RP, o ile do 18 maja nie dojdzie do rozwiązań satysfakcjonujących Związek,

3. zorganizować strajki solidarnościowe z pracownikami sfery budżetowej.

Komisja Krajowa wyraża uznanie wszystkim strajkującym od 4 maja. Na mocy niniejszej uchwały KK Ogólnopolski Komitet Strajkowy Sekretariatów Nauki i Oświaty, Ochrony Zdrowia i Kultury powinien podjąć decyzję o formie dalszego protestu pracowników tej sfery.

Nr 307

Komisja Krajowa NSZZ "Solidarność" postanawia, że rolę koordynatora ogólnopolskiej akcji strajkowej pełni z dniem dzisiejszym Prezydium Komisji Krajowej NSZZ "Solidarność".

Komisja Krajowa upoważnia Prezydium KK do rozpatrywania wniosków dotyczących strajków ponadregionalnych.

Gdańsk, 12.05.1993 r.

Apel

Regionalny Komitet Strajkowy Pracowników Sfery Budżetowej NSZZ "Solidarność" Dolny Śląsk zwraca się z apelem do wszystkich struktur Związku oraz całego społeczeństwa Dolnego Śląska o solidarność ze wszystkimi pracownikami biorącymi udział w czynnym strajku, a szczególnie o wsparcie finansowe poprzez przekazywanie dobrowolnych wpłat na Regionalny Fundusz Strajkowy NSZZ "Solidarność".

Nr konta: Bank Zachodni II Oddział we Wrocławiu 389219-3232-139-11 z dopiskiem "Strajk"

Dziękujemy wszystkim, którzy już odpowiedzieli na nasz apel

Regionalny Komitet Strajkowy Pracowników Sfery Budżetowej NSZZ "Solidarność" Dolny Śląsk

Ustalenia

ze spotkania Międzyresortowego Zespołu do Spraw Restrukturyzacji w Województwie Wałbrzyskim z Zespołem Negocjacyjnym Komisji Krajowej NSZZ "Solidarność" w dniu 12 maja 1993 w sprawie sporu zbiorowego Komisji Krajowej z Rządem RP z dnia 18.10.1992.

Strony ustaliły:

1. W odniesieniu do tytułu uchwały Nr 30/93 Rady Ministrów z dnia 7 kwietnia 1993 r. w sprawie zarządzania procesami restrukturyzacji gospodarki w Województwie Wałbrzyskim.

Zespół Międzyresortowy zapewnił, że intencją strony rządowej jest, aby w przypadku zmian w podziale administracyjnym kraju, wobec gmin województwa wałbrzyskiego była zachowana ciągłość obowiązywania instrumentów ekonomiczno-finansowych oraz uprawnień Pełnomocnika.

Powyższe stanowisko zostanie przedstawione do protokołu posiedzenia Rady Ministrów przyjmującej uchwałę zmieniającą uchwałę nr 30/93.

2. Intencją strony rządowej jest przekazywanie funkcji organu założycielskiego wobec przedsiębiorstw państwowych - Wojewodzie Wałbrzyskiemu - wyłącznie na Jego wniosek.

3. Do zarządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie powołania Międzyresortowego Zespołu do Spraw Restrukturyzacji Województwa Wałbrzyskiego zostanie zaproponowany zakres kompetencji określony w "Informacji dotyczącej propozycji powołania Zespołu Międzyresortowego do Spraw Restrukturyzacji Regionu Wałbrzyskiego" oraz postanowienie dotyczące oceny przez Zespół Międzyresortowy realizacji postanowień par.3 uchwały Rady Ministrów.

4. Strona rządowa wyraziła wolę określania w aktach wykonawczych do ustaw budżetowych aktywnej roli Pełnomocnika w opiniowaniu wniosków o dota-

cje do inwestycji infrastrukturalnych - w przypadku ustalenia rezerwy na ten cel w ustawie budżetowej na 1994 r. i lata następne.

5. Zgodnie z dyspozycją Pani Premier Zespół Międzyresortowy, będzie prowadził negocjacje z Zespołem Negocjacyjnym KK zmierzające do zakończenia sporu zbiorowego.

6. Integralnymi częściami niniejszego dokumentu są:

- komunikat ze spotkania w sprawie restrukturyzacji województwa Wałbrzyskiego, w dniu 12 maja 1993 r.

- tekst uchwały Rady Ministrów w sprawie zarządzania procesami restrukturyzacji gospodarki w Województwie Wałbrzyskim zawierający uzgodnione zmiany (Radzie Ministrów zostanie przedstawiony projekt uchwały Rady Ministrów zmieniającej uchwałę Nr 30/93),

- "informacja dotycząca propozycji powołania Zespołu Międzyresortowego do Spraw Restrukturyzacji Regionu Wałbrzyskiego".

Przewodniczącą Międzyresortowego Zespołu ds. Restrukturyzacji w Województwie Wałbrzyskim Minister Przemysłu i Handlu
Wacław Niewiarowski

Przewodniczącą Zespołu Negocjacyjnego KK NSZZ "Solidarność"
Tomasz Wójcik

Warszawa, 12.05.1993

Kolejarska solidarność

Zarząd Okręgowej Sekcji Kolejarzy NSZZ "Solidarność" Region Dolny Śląsk na nadzwyczajnym posiedzeniu w dniu 12.05.br. zapoznał się z obecną sytuacją w kraju oraz przebiegiem negocjacji ze sferą budżetową i zespołem KK dotyczącym restrukturyzacji województwa wałbrzyskiego.

Wobec braku chęci ze strony rządu RP rozwiązania zaistniałych problemów pracowników oświaty, służby zdrowia, kultury oraz restrukturyzacji województwa wałbrzyskiego Zarząd Okręgowej Sekcji Kolejarzy NSZZ "Solidarność" Region Dolny Śląsk postanowił przeprowadzić w dniu 17 maja br. w godz. 12.00 - 12.30

półgodzinny strajk solidarnościowy na terenie Dolnośląskiej DOKP.

Jeżeli w najbliższym czasie nie dojdzie do konstruktywnych rozmów pomiędzy rządem RP, a pracownikami sfery budżetowej oraz nie zostanie rozwiązany problem restrukturyzacji województwa wałbrzyskiego, to Zarząd na posiedzeniu w dniu 18 maja br. podejmie bardziej radykalne formy protestu solidarnościowego.

(Uchwała nr 10 Okręgowej Sekcji Kolejarzy NSZZ "S")

Przewodniczący OSK
Jerzy Dul

Wrocław, 12.05.1993 r.

Stanowiska ...

Nr 52/93

"Solidarność" Prezydium Komisji Krajowej NSZZ "Solidarność" uważa, że projekt ordynacji wyborczej do Sejmu jest obciążony wadami, co powinno spowodować odrzucenie przez Senat w całości.

Gdyby jednak do tego nie doszło, Prezydium KK zwraca się do Klubu Parlamentarnego NSZZ "Solidarność" o wprowadzenie następujących poprawek do projektu ordynacji w takim zakresie, aby:

1. wszyscy kandydaci byli poddani lustracji,
2. wszystkie partie i ugrupowania ubiegające się o mandat powinny być traktowane przez ordynację jednakowo bez względu na uczestnictwo i wyniki poprzednich wyborów,
3. zmniejszono progi procentowe odpowiednio do 3% i 5%.
4. wybory przeprowadzono w niedzielę,
5. wykluczono z wyborów organizacje ekskomunistyczne.

Nr 53

ws. szybkiej ścieżki legislacyjnej dla zasiłków przedemerytalnych

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ "Solidarność" zwraca się do Klubu Parlamentarnego NSZZ "Solidarność" i Ministra Pracy i Polityki Socjalnej o spowodowanie zastosowania szybkiej ścieżki legislacyjnej dla projektu ustawy o zmianie ustawy o zatrudnieniu i bezrobociu przewidującego wprowadzenie podwyższonego zasiłku dla bezrobotnych zamieszkałych w rejonach zagrożonych szczególnie wysokim bezrobociem strukturalnym.

Od pierwszych ustaleń ze Związkiem minęło pięć miesięcy i nie ma żadnych rozwiązań istotnych dla pracowników m.in. Mielca i Łodzi.

Prezydium KK przypomina swoje stanowisko nr 40 z 6.04.br. w tej sprawie jako podstawę finalnych prac.

Nr 54

ws. przedłużenia okresu pobierania zasiłków dla bezrobotnych w rejonach szczególnie zagrożonych bezrobociem

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ "Solidarność" zwraca się do Ministra Pracy i Polityki Socjalnej o przedłużenie okresu pobierania zasiłku dla bezrobotnych w rejonach szczególnie zagrożonych wysokim bezrobociem strukturalnym na podstawie artykułu 30 ustawy z dnia 16 października

o zatrudnieniu i bezrobociu oraz rozporządzenia Rady Ministrów z 19 listopada 1992 r. do dnia 31 grudnia 1993 r.

Jako uzasadnienie Prezydium podaje wciąż rosnącą stopę bezrobocia w tych rejonach.

Nr 55

ws. zmniejszenia wysokości zasiłku chorobowego

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ "Solidarność" nie wyraża zgody na próbę zmniejszenia wysokości zasiłku chorobowego.

Prezydium KK zwraca się do Klubu Parlamentarnego NSZZ "Solidarność" o niedopuszczenie do jakichkolwiek zmian na niekorzyść pracowników.

Nr 56

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ "Solidarność" stwierdza, że włączanie się struktur Związku do działań politycznych, w tym bezpośrednio w organizacjach politycznych, stowarzyszeniach itp. jest naruszeniem prawa wewnątrzwiązkowego.

W związku z tym Prezydium KK uważa fakt tworzenia Stowarzyszenia Bezpartyjnego Forum na Rzecz Reform przez działaczy, osoby funkcyjne, struktury NSZZ "Solidarność" za łamanie art. 4 Statutu.

Nadużyciem jest wykorzystanie w tym celu związkowych lokali, materiałów i funduszy.

Prezydium KK zwraca uwagę na powyższe wszystkim Zarządom i Komisjom Rezyzyjnym w strukturach Związku.

Prezydium KK zwróci się do Komisji Krajowej o wydanie uchwały dyscyplinującej w tym zakresie.

... apel ...

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ "Solidarność" zwraca się do wszystkich struktur Związku o wsparcie informacyjne i organizacyjne akcji strajkowej prowadzonej przez Sekretariaty: Oświaty i Nauki, Ochrony Zdrowia i Kultury.

Gdańsk, 27.04.1993 r.

... i decyzje

Nr 44/93

ws. powołania zespołu ds. Szkoły Ubezpieczeń Społecznych

Prezydium Komisji Krajowej powołuje zespół w składzie: Bogusław Koc, Andrzej Adamczyk, Alina Pieńkowska, Jerzy Ostroch.

Zespół ten ma zbadać sytuację organizacyjną i finansową, by umożliwić Związkowi rozważenie decyzji o ewentualnym zaangażowaniu się w powołanie Szkoły Ubezpieczeń Społecznych.

Skład zespołu może być rozszerzony.

Nr 45

ws. rozszerzenia kompetencji Skarbnika KK

Prezydium Komisji Krajowej postanawia rozszerzyć zakres decyzyjny Skarbnika KK, by mógł jednoosobowo decydować o wydatkach do kwoty 50 mln zł w ramach budżetu KK.

ciąg dalszy na str. 8

Jelcz występuje z "Sieci"

Uchwała nr 49/ 111 Komisji Fabrycznej NSZZ "Solidarność" - dotyczy: wystąpienia KF NSZZ "Solidarność" JZS z "Sieci"

"Solidarność tworzenia jest znacznie piękniejsza od Solidarności walki"

Hasło to jest naszym wyznacznikiem w działaniach. Dlatego też wszelkie próby prowadzące do rozbicia SOLIDARNOSCI spotykają się z naszą dezaprobatą.

Przystępując do Porozumienia Komisji Zakładowych "Sieć" mieliśmy nadzieję, że będzie to, zgodnie z założeniami, ciałem doradcze dla Komisji Krajowej NSZZ "Solidarność".

Tymczasem działacze "Sieci" swoim postępowaniem udowadniają, że nie liczą się z władzami statutowymi Związku tworząc strukturę alternatywną - w niczym nie przypominającej struktury doradczej

demokratycznie wybranym władzom Związku.

Dlatego też Komisja Fabryczna NSZZ "Solidarność" Jelczańskich Zakładów Samochodowych postanawia wystąpić z "Sieci" uważając, że nie czas na rozgrywki personalne i polityczne, w sytuacji kiedy pełni determinacji członkowie naszego Związku oczekują efektów naszej pracy na rzecz ich godnego życia.

Za KF NSZZ "Solidarność"
przy JZS Jelcz-Laskowice
Przewodnicząca
Janina Białowas

Nr 46

ws. pomocy dla Węgrów

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ "Solidarność" postanawia wyasygnować 60 mln zł na pomoc rzeczową w kampanii wyborczej dla węgierskich związków zawodowych "Liga" i "Rady Pracownicze".

W kwocie tej mieścić się będzie m.in. koszt videoklipu i druku plakatów wyborczych.

Nr 47

ws. sporu zbiorowego Stoczni Północnej

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ "Solidarność" w związku z brakiem realizacji porozumienia zawartego pomiędzy Stoczną Północną a rządem w dniu 11.01.1993 r. stwierdza, że znajduje się ponownie w sporze zbiorowym z rządem w sprawie Stoczni Północnej, zgodnie z uchwałą Prezydium KK nr 94/92.

Nr 48

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ "Solidarność" postanawia udzielić kol. Karolowi Łuźniakowi jednorazowej bezzwrotnej zapomogi w wysokości 5 mln zł.

Kol. Łuźniak został okradziony podczas negocjacji związkowych, a zapomoga ta tylko częściowo rekompensuje poniesione straty.

Nr 49

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ "Solidarność" postanawia, że Skarbnik KK przy zatrudnianiu nowej głównej księgowej może przekroczyć ustalony w regulaminie płac limit wynagrodzenia.

Nr 50

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ "Solidarność" postanawia wypłacić 30 mln zł na konto Komitetu Budowy Pomnika Ofiar KWK "Wujek" zgodnie z uchwałą KK nr 303/94.

Nr 51

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ "Solidarność" postanawia umorzyć niespłaconą część pożyczki udzieloną kol. Eugeniuszowi Polmańskiemu w kwocie 13,5 mln. Prezydium wzięło pod uwagę fakt, że kol. Polmański będąc członkiem Prezydium KK ubiegłej kadencji nie korzystał z przysługującego mu opłaconego przez KK mieszkania, co spowodowałoby większy wydatek niż udzielona pożyczka.

Nr 57

ws. akcji strajkowej sfery budżetowej

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ "Solidarność" postanawia, że decyzję o rozszerzeniu, zwieszeniu (i) lub zakończeniu akcji strajkowej Sekretariatów: Ochrony Zdrowia, Oświaty i Nauki oraz Kultury podejmują Rady Sekretariatów.

Dotyczy to akcji strajkowej przeprowadzonej na mocy uchwały KK Nr 300/93.

Nr 59

ws. przyjęcia budżetu Komisji Statutowej

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ "Solidarność" postanawia przyjęc budżet Komisji Statutowej następującej treści:

Budżet Komisji Statutowej NSZZ "Solidarność"

1. Posiedzenia plenarne wielodniowe 30 mln
  2. Posiedzenia zespołów 30 mln
  3. Materiały informacyjne 15 mln
  4. Wynagrodzenia obsługi komisji 35 mln
  5. Sprzęt i nagrywanie 3 mln
- Razem 113 mln zł.

W dniu 27.04.1993 r. obradowało w Gdańsku Prezydium Komisji Krajowej NSZZ "Solidarność". Członkowie Prezydium zwrócili się do Klubu Parlamentarnego NSZZ "S" i Ministra Pracy o spowodowanie zastosowania szybkiej ścieżki legislacyjnej dla wprowadzenia zmian w ustawie o zatrudnieniu i bezrobociu przewidującego wprowadzenie podwyższonego zasiłku dla bezrobotnych zamieszkających w rejonach zagrożonych wysokim bezrobociem strukturalnym. Zdaniem NSZZ "Solidarność" Minister Pracy i Polityki Socjalnej powinien przedłużyć okres pobierania zasiłku w tych rejonach do dnia 31 grudnia br. Omówiona została również rządowa propozycja zmiany wysokości zasiłków chorobowych. Prezydium nie wyraziło zgody na ich zmniejszenie.

Za niedopuszczalne uznano tworzenie organizacji politycznych na bazie struktur NSZZ "Solidarność" oraz wykorzystywanie do tych celów lokali i funduszy związkowych. Przykładem takich działań, łamiących art. 4 Statutu NSZZ "Solidarność" jest tworzenie "Bezpartyjnego Forum na Rzecz Reform". Prezydium postanowiło zwrócić się do Komisji Krajowej o wydanie Uchwały dyscyplinującej w tym zakresie.

Prezydium KK oceniło przyjęty przez Sejm projekt ordynacji wyborczej. Uznano, że jest ona obciążona takimi wadami, które powinny spowodować odrzucenie jej przez Senat w całości. Gdyby do tego nie

nr 12/93

ws. niedopuszczalnych ataków na Związek ze strony funkcjonariuszy rządowych

Komisja Krajowa NSZZ "Solidarność" wyraża ostry protest wobec niedopuszczalnych ataków urzędników administracji rządowej na nasz Związek jak to uczynili m.in. szef URM Jan Maria Rokita w Krakowie i dyr. dep. MPW Janusz Kaliszyk w audycji telewizyjnej.

Zarzuty ze NSZZ "Solidarność" jest siłą antyreformatorską i działa jak komuniści są wielce obraźliwe wobec naszego

Nr 60

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ "Solidarność" zatwierdza kandydaturę kol. Jacka Kukurby na przedstawiciela naszego związku w Komisji Lecznictwa Uzdrawiskowego przy Ministerstwie Zdrowia i Opieki Społecznej.

Nr 61

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ "Solidarność" postanawia ufundować stypendium dla studenta uczelni polskiej - im. Toma Kahna, przyjaciela "Solidarności", działacza AFL-CIO.

Gdańsk, 27.04.1993

Komunikat

doszło, Prezydium zwraca się do Klubu Parlamentarnego NSZZ "Solidarność" o wprowadzenie do projektu następujących poprawek:

- kandydaci powinni być poddani lustracji,
- wszystkie partie i ugrupowania powinny być traktowane jednakowo, bez względu na uczestnictwo i wyniki poprzednich wyborów,
- progi powinny być zmniejszone do 3 i 5%,
- wybory powinny odbywać się w niedzielę,
- z wyborów należy wykluczyć organizacje ekskomunistyczne.

Przewodniczący Klubu NSZZ "Solidarność" Bogdan Borusewicz przedstawił plan działań Klubu zmierzających do szybkiego uchwalenia ustaw składających się na tzw. "Pakt o przedsiębiorstwie". Pierwsze ich czytanie powinno odbyć się na najbliższym posiedzeniu Sejmu, jeszcze w tym tygodniu.

Prezydium zapoznało się ze stanem przygotowań do przeprowadzenia akcji strajkowej Sekretariatów zrzeszających się pracowników sfery budżetowej. Wystosowany został apel do wszystkich struktur NSZZ "Solidarność" o wsparcie informacyjne i organizacyjne tej akcji.

Rzecznik Prasowy KK
Grzegorz Jaczyński

Gdańsk, 27.04.1993 r.

Stanowisko

Związku, inicjatora przemian obalających komunizm nie tylko w Polsce, ale w całej Europie Wschodniej.

Komisja Krajowa oczekuje, że Pani Premier publicznie w obecności Przewodniczącego Związku jednoznacznie określi stosunek Rządu RP do NSZZ "Solidarność", a deklaracja ta będzie respektowana przez wszystkich przedstawicieli Rządu.

Żądamy również przestrzegania praw związkowych przez władze państwowe wszystkich szczebli.

Komisja Krajowa NSZZ "Solidarność"

Wrocławskie biuro poselskie "Solidarności"

Wrocław ma liczną reprezentację parlamentarną. Posłowie z Dolnego Śląska zajmują miejsca w różnych częściach sejmowej sali, dzielą ich programy polityczne i sposób działania. Są mniej lub bardziej widoczni. Niektórzy angażują się w spektakularne akcje społeczno-polityczne, organizują z szybkością karabinu maszynowego konferencje prasowe lub zaznaczają swoją obecność na wystawnych przyjęciach.

Według zupełnie innej koncepcji działa Biuro Poselskie Marka Muszyńskiego, kierowane przez panią Jadwigę Szymonik. Sam poseł należy do osób niezwykle rzetelnych. Gdyby sprawdzić obecność na posiedzeniach sejmku czy jednej z dwóch komisji, w których pracach aktywnie uczestniczy, to sięgałaby ona prawie 100%. Biuro zorganizowane przy Zarządzie Regionu czynne jest cztery razy w tygodniu. Wszelkie sprawy do posła trzeba przedstawić pani Jadwidze, gdyż obowiązki sejmowe sprawiają, że poseł jest gościem u siebie w domu.

Zakres problematyki zadziwić może niejednego czytelnika. Sprawy osobiste wyborców mieszają się z kłopotami zakładów pracy, samorządów lokalnych i problemami ogólnokrajowymi. Tak jest od pierwszego dnia działania czyli od 1 kwietnia 1992 roku.

Przed wszystkim wzorem biur obsługujących parlamentarzystów z krajów zachodnich pani Jadwiga organizuje pracę posła. Dotyczy to zarówno spotkań

w Warszawie, we Wrocławiu jak i w całym kraju.

Dzięki interwencji biura poselskiego udało się wiele spraw załatwić.

31 sierpnia 1982 na wrocławskim placu Pereca został postrzelony trzema kulami Dariusz T. (obszerniej pisaliśmy o tym w numerze 22 "Co Tydzień »Solidarność«" z 31.08.1992). W śledztwie przeprowadzonym w stanie wojennym nie szukano sprawców, chciano szybko zatuzować sprawę. Młody człowiek, w wieku 19 lat został skierowany na rentę inwalidzką i nie mógł otrzymać odszkodowania za utraczone zdrowie. Trzy operacje w szpitalu i nieskończone wizyty w sądach różnej instancji nie przyniosły efektów. Ostatnią szansą w takich wypadkach była i jest rewizja nadzwyczajna. Niestety, mimo przemian roku 1989 Ministerstwo Sprawiedliwości nie znalazło podstaw do ponownego rozpatrzenia prośby. Sprawa trafia bezpośrednio do biura M. Muszyńskiego. Jednak i w tym wypadku ciężko połączyć zażalenie z prawnymi paragrafami. Osobista rozmowa z byłym ministrem Zbigniewem Dyką spowodowała skierowanie sprawy do ponownego rozpatrzenia. Na szczęśliwy epilog musimy jeszcze poczekać.

W powyższym wypadku, ktoś uprzedzony może zarzucić, że troszczymy się tylko o "kombatantów Solidarności". Jest to na pewno obowiązek moralny i nie wypada czynić z tego zarzutów. Tym bardziej, że można podać wiele przykładów patrzenia

w przyszłość i działania dla dobra naszego regionu. W lutym bieżącego roku dolnośląska prasa doniosła o zakończonych sukcesem negocjacjach w sprawie uwzględnienia Zakładów Elektronicznych "Elwro" w planach Ministerstwa Przekształceń Własnościowych. Decyzja ta spowodowała, że zakład ma szansę przetrwania i unowocześnienia swojej produkcji. W gazetach nie ma wzmianki o działaniach biura poselskiego, jednak pisemne podziękowanie za włożony trud wpłynęło na ręce Marka Muszyńskiego, w połączeniu z prośbą o dalsze wspieranie zakładu.

Zaproszenia do współpracy napływają od różnych organizacji, fundacji i osób prywatnych. Niestety poseł, który średnio dwadzieścia dni w miesiącu spędza w Warszawie, nie może zaspokoić tych prośb. Zastępuje go pani Jadwiga, która odpowiada na wszystkie zaproszenia, pisma lub proponuje inne terminy spotkań.

Dla każdego kto przyszedł do biura poselskiego jest jasne, że znaczna część pracy wykonywana jest dla pojedynczych interesantów. Prośby o interwencje wpływają od osób, które pozostawiły mienie na dawnych terenach Polski, od więźniów i robotników przymusowych III Rzeszy. Zdarzyło się pogodzić skłóconą parę małżeńską i odwieść ich od rozwodu. Znaczną część prośb stanowią te dotyczące spraw mieszkaniowych. Poseł oczywiście nie rozdaje mieszkań, jednak rzetelne doradztwo lub osobista interwencja przyspieszyła bieg spraw. Właśnie za skuteczną pomoc w rozwiązywaniu spraw lokalnych zostało docenione wrocławskie biuro parlamentarne "Solidarności" podczas spotkania kierowników biur w Warszawie.

t.b.

Spotkania Klubu NSZZ "Solidarność"

Poseł Wojciech Arkuszewski uczestniczył 9 kwietnia w rozmowach prowadzonych przez przedstawicieli Komisji Krajowej NSZZ "Solidarność" w Ministerstwie Przekształceń Własnościowych. Spotkanie poświęcone było planowanemu przez Związek referendum nt. prywatyzacji.

Prace parlamentarne Ustawa o spółdzielczości.

Klub Parlamentarny NSZZ "Solidarność" z wielkim rozczarowaniem przyjął wynik głosowania nad ustawą o spółdzielczości. Zgłaszane przez Klub poprawki dotyczące udziału przedstawicieli związków zawodowych w organach decyzyjnych spółdzielni zostały odrzucone. Posłowie "S" liczą w tej sprawie na skuteczną interwencję związkowych senatorów.

Kodeks Pracy

Po uzgodnieniu z zespołem KK ds. polityki społecznej Klub zajął stanowisko w sprawie projektu zmian w Kodeksie Pracy,

Klub Parlamentarny NSZZ "Solidarność"

uzależniając swe poparcie od uwzględnienia zgłoszonych zastrzeżeń.

Poseł "S" Antoni Tyrakowski w swoim wystąpieniu podkreślił, iż proponowane rozwiązania mają charakter cząstkowy wobec dobiegających końca prac nad nowym Kodeksem Pracy.

Klub nie wyraził zgody na: obniżenie wynagrodzenia na czas choroby lub odosobnienia trwający nie dłużej niż 35 dni.

zmiany polegające na rezygnacji z rozróżnienia zasiłków chorobowych w zależności od stażu pracy i wprowadzenia jednolitej ich wartości w wys. 80% wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru zasiłku.

Ustawa o szczególnej kontroli obrotu z zagranicą towarami i technologiami o znaczeniu strategicznym dla interesów państwa.

Przemawiający w imieniu Klubu poseł Stanisław Sobański wyraził zdecydowane po-

parcie dla przedłożonego projektu ustawy, zwracając uwagę, że dotychczasowe przepisy prawne nie zabezpieczają w sposób wystarczający przed niekontrolowanym obrotem materiałami i urządzeniami, nad którymi nadzór powinno sprawować państwo.

Dotyczy to w szczególności różnego rodzaju materiałów rozszczepialnych, środków technicznych i surowców związanych ze specjalną produkcją. Poseł Sobański podkreślił fakt, że wprowadzenie ustawy pozwoli wykazać wiarygodność Polski i będzie miało istotne znaczenie w procesie integracji gospodarczej i politycznej.

Ustawa o Skarbie Państwa

Klub będzie głosował za przesłaniem projektów o instytucji Skarbu Państwa do opracowania w komisjach sejmowych.

W ocenie postów "Solidarności" uchwalenie tej ustawy może zmniejszyć obecne marnotrawstwo majątku narodowego.

dokończenie na str. 10

Należy jednak przyjąć takie rozwiązania, które zapobiegą problemom wynikającym z zakłóceniami kompetycyjnymi i ociążałością decyzyjną instytucji zarządzających majątkiem państwa.

Ustawa o odebraniu majątku ZSP i ZSMP

Przychylając się do stanowiska Krajowej Sekcji Młodych NSZZ "Solidarność" oraz głosów dobiegających z regionów poseł M. Zieliński wyraził poparcie w imieniu Klubu dla przedłożonej inicjatywy ustawodawczej z uwzględnieniem jednak wśród wymienionych organizacji także ZHP.

Do 1989 r. ZHP było jedyną organizacją harcerską związaną formalnie i ideowo z PZPR. Dzięki posiadanemu monopolowi stał się właścicielem i dysponentem znacznego majątku.

Stan ten uniemożliwia autentyczną, sprawiedliwą konkurencję o polską młodzież tym organizacjom, które zostały powołane po przełamaniu monopolu ZHP w oparciu o tradycyjną ideę i metodę harcerską.

Rzecznik Klubu Parlamentarnego
NSZZ "Solidarność"
Agnieszka Ogródowczyk

Listy

Komisja Krajowa NSZZ "Solidarność"

W roku 1989 Komisja Krajowa otoczyła prasolem "nasz" Rząd. Mieliśmy również "swoją" Sejm. Później wszyscy "nasi" posłowie i ministrowie przestali jakby być nasi. Zaczęto dbać o... No właśnie o kogo? Chyba nie o tych, którzy najpierw w PRL a teraz już w RP ponoszą największy ciężar - wtedy "rozkwitu", a teraz przemian w Polsce. Posunięcia tak Rządu jak i Sejmu doprowadzają do absurdalnych sytuacji - w momencie, gdy załoga chce przejąć swoją firmę we własne ręce - winduje się cenę przedsiębiorstwa do astronomicznych sum, ale gdy znajdzie się prywatny inwestor (najlepiej zagraniczny) - cena spada do minimum. Kim są prywatni biznesmeni? Jaką drogą doszli do takich kapitałów?

W ubiegłym roku, pod groźbą usunięcia ze Związku, Komisja Krajowa nakazała lustrację działaczy NSZZ "Solidarność", a w tym roku?... Czy znowu roz-

taczamy parasol, tym razem nad komunistyczną nomenklaturą, która rozkrada majątek narodowy w majestacie prawa? Dlaczego Komisja Krajowa przez postów "Solidarności" nie stara się doprowadzić do zmiany ustawodawstwa RP? (patrz ESOP w USA).

Majowe referendum "Uwiąszczyć społeczeństwo" byłoby sondażem opinii całego narodu na temat prywatyzacji, a jednocześnie wykazałoby, czy "nasz" Sejm jeszcze nas reprezentuje.

W związku z powyższym dziwi fakt podjęcia uchwały nr 304/93 KK anulującej uchwałę 297/93. Nie wiemy już czy Sejm reprezentuje naród, a zaczynamy mieć wątpliwości czy Komisja Krajowa reprezentuje jeszcze wolę członków NSZZ "Solidarność".

Przewodniczący Komisji Zakładowej
NSZZ "Solidarność"
przy "Elektromontaż" Wrocław S.A.
Bogusław Piotr Maruszewski

Wrocław, 06.05.1993

Partia? Koniecznie!

Pan Jerzy Kłosiński w Tygodniku Solidarność z 30 kwietnia br. opublikował serię wypowiedzi różnych osób, na temat reprezentacji Związku w Sejmie. W większości wypowiadają się nasze byłe lub obecne znakomitości związkowe. Charakterystyczna jest różnica zdań między nimi. Wynikałoby z tego, że w tej kwestii związkowym obyczajem powinno się wypowiedzieć więcej osób, albo powinien się znaleźć sposób niesprzeczny ze statutem, na podjęcie prac koncepcyjnych, umożliwiających w przyszłości wariantowy wybór.

Pewno ze względu na galimatias polityczny w Polsce, wielu dostrzega konieczność utworzenia reprezentacji politycznej "Solidarności", a konkretnie własnej partii politycznej. Temat nie nowy, a w związku z tym, że ci których polityka interesowała od samego początku dawno do różnych partii politycznych wstąpili - jest o czym mówić.

Wielu z nich skutecznie blokuje realizację dziesiątek porozumień zawartych ze Związkiem, a utożsamiając się ze swymi partiami skutecznie zmiernają do zawężenia jego obszaru działania.

Najlepsza dla nich byłaby formuła "podania na piśmie", w którym Związek prosiłby o łaskawe rozpatrzenie sprawy, a następnie cieszył się pozytywnie załatwieniem co pięćdziesiątej.

Z drugiej strony, nie kończące się praktycznie nigdy spory zbiorowe i nieustające strajkowanie zubożniającej masy pra-

cownicze i wpływają także destruktywnie na Związek. Politycznie o to właśnie chodzi. Niech się wyczerpie woła protestu, a staną na rynkach swoich miast szefowie regionów z zarządami i będą krzyczeli w pustą przestrzeń. To będzie to!

Na pytanie - czy NSZZ "Solidarność" ma nadal stosować listek figowy apolityczności - trzeba dość jasno i we właściwym czasie odpowiedzieć. Unia Demokratyczna będąca bardziej związkiem zawodowym części inteligencji i młodych polityków niż partią, prędzej przejmie program SLD niż ogłosi własny.

Liberałowie zapadli na daltonizm i jak oświadczył ostatnio Donald Tusk obojętny im jest kolor. Chodzi o ilość.

ZChN jest zainteresowane kwestiami społeczno-ekonomicznymi w zakresie niewykraczającym poza formułę partii i przynajmniej tego nie ukrywa. KPN - najstarsza partia opozycji prócz spraw społecznych wyznacza sobie jeszcze inne cele, zapewne ważniejsze. Partie chłopskie walczą o wieś na forum Sejmu i między sobą. Pozostała część opozycji walczy oczywiście o elektorat pracowniczy, ale w imię co nieco innych celów niż zapewnienie pracy i płacy za pracę. Ze stronników świata pracy "ostał się ino" Bugaj, ale i w tym przypadku twierdzą niektórzy, że poszedł na kompromis.

Najbardziej do wszystkiego powołana i kompetentna czuje się bezprogramowa UD, a to ze względu na znane historyczne powinowactwa z "Solidarnością".

Popatrzmy trzeźwo na świat. SdRP ma w odwodzie OPZZ i tworzy silny blok partyjny - związkowy, który nie ma przeciwwagi. Żeby jeszcze poprawić jej sytuację, partie byłej opozycji dystansują się od "Solidarności" z poczuciem zawiedzionych nadziei musi się utożsamiać z równie zawiedzionym elektoratem pracowniczym i musi - chce czy nie chce - stworzyć reprezentację polityczną tego elektoratu. Jest jak królowa-matka, która dała wszystkim władzę i według nich powinna już być w zaświatach.

Przykład angielskiej Partii Pracy wcale nie musi być wyjątkiem, według którego partia jest od związku zawodowego uzależniona. Układ ten powstał w XIX wieku. Mamy dostatecznie dziewiętnastowieczne warunki by lekcję powtórzyć w Polsce. To chyba właściwy czas na stworzenie autentycznej równowagi i zasad tej równowagi między pracą i własnością, aby przerwać zaczarowane wirowanie iluzji postpezetpeerowskich w życiu politycznym. Brak takiej perspektywy przysparza zwolenników sojuszwowi lewicy nie tylko wśród nieuczonnej warstwy zwykłych zjadaczy chleba. W innym przypadku powstanie w Polsce "kapitalizm komunistyczny" i będziemy wzbudzać w świecie konsternację i zadziwienie. To co proponują i o czym wielu zapewne myślało prędzej ode mnie, odradzać nam będą "wszyscy uczeni w piśmie"

J. Obacz

Nowe formy złagodzenia

"popiwku"

A. Zasady kształtowania wynagrodzeń według formuły ustalania limitu wynagrodzeń i odprowadzania zryczałtowanych kwot podatku od wzrostu wynagrodzeń.

1. Izba Skarbowa może zaakceptować przedsiębiorstwom w formie decyzji zasady kształtowania wynagrodzeń na 1993r. Uprawnione do tego są te przedsiębiorstwa które:

a) wykażą w roku 1993 poprawę wyniku finansowego brutto w stosunku do 1992r. W tym celu przedkładają Izbie Skarbowej I wersję rocznego sprawozdania za 1992r oraz plan finansowy na 1993r zatwierdzony uprzednio przez organa przedsiębiorstwa,

b) uregulują (jeśli posiadają) zaległe zobowiązania podatkowe wobec budżetu państwa do 31 sierpnia 1993r.

c) będą wywiązywać się w terminie wobec budżetu państwa w ciągu roku i za cały rok podatkowy 1993.

d) nie przekroczą w roku podatkowym ustalonego limitu.

Jeśli podatnik nie spełni choćby jednego z tych warunków to traci prawo do naliczania i opłacania podatku od wzrostu wynagrodzeń według poniżej opisanych zasad.

2. Przedsiębiorstwo które chce skorzystać z formuły ustalania limitu wynagrodzeń na 1993 musi do końca maja 1993 złożyć w Izbie Skarbowej zasady kształtowania wynagrodzeń na 1993r, zaopiniowane przez zakładowe organizacje związkowe. Zasady te powinny uwzględniać:

- częstotliwość i wielkość wzrostu płac w 1993.

- sposób sfinansowania wzrostu płac,
- zasady polityki zatrudnienia w 1993.
- plan finansowy na 1993 r.

Przedsiębiorstwo w miejsce obowiązującej dotychczas normy wprowadza tzw. limit wynagrodzeń. Do jego ustalenia przyjmuje się przeciętne miesięczne wynagrodzenie za 1992r. które wylicza się w następujący sposób:

$$\frac{\text{kwota wynag. obciąż. koszty dział. przedsięb.}}{\text{przeciętne mies. zatrudn. w 1992r} \times \text{liczba miesięcy}}$$
 przy czym kwotę wynagrodzeń obciążających koszty działalności przedsiębiorstwa pomniejsza się o wypłaty nagród jubileuszowych i odpraw emerytalnych ale naliczonych według obowiązujących zasad do 30.06.92r. Następnie do ustalenia limitu przeciętnego

wynagrodzenia obowiązującego w roku 1993 przeprowadza się działanie:

Limit wynagrodzeń za 1993r = przeciętne miesięczne wynag. za 1992 x 1,25.

Tak wyliczony podstawowy limit może być dodatkowo powiększony o kwotę wynikającą z pomnożenia przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za 1992 przez procentowy wskaźnik przyrostu wyniku finansowego brutto w okresie (roku) podatkowym. Przy czym wskaźnik przyrostu wyniku finansowego brutto ustala się w stosunku do analogicznego okresu w roku poprzednim. Wynik finansowy brutto za 1993 przed porównaniem z 1992r podlega najpierw korekcie o wielkość otrzymanych i przekazanych darowizn. Wzrost limitu z tytułu przyrostu zysku nie może przekroczyć 20% co oznacza, że maksymalny limit wynagrodzeń na 1993 może wynosić 145% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za 1992r.

Od zwiększonego limitu wynagrodzeń z tytułu przyrostu zysku (a więc tych dodatkowych 20% w ramach wskaźnika 145%) przedsiębiorstwo musi odprowadzić zryczałtowany podatek od wzrostu wynagrodzeń obliczony w sposób następujący:

Podatek = przeciętne miesięczne zatrudnienie za okres x (przeciętne wynagrodzenie na osobę za okres podatkowy - (minus) podstawowy limit wynagrodzeń).

W przedsiębiorstwie na przestrzeni 1993r. może wystąpić obniżenie wyniku finansowego brutto liczonego do wynagrodzeń obciążających koszty działalności w porównaniu do wyniku finansowego poprzedniego okresu np. w maju 1993 osiągnie 10% w porównaniu z kwietniem gdzie wzrost wynosił 12%. Dopuszczalne jest w takich przypadkach przez kolejne trzy miesiące stosowanie wyższego przeciętnego wynagradzania za te miesiące w stosunku do limitu jaki obowiązywać miały za te miesiące.

Przepisy te mogą mieć zastosowanie do nowo powstałych przedsiębiorstw w wyniku zmian organizacyjnych tylko wówczas gdy istnieje możliwość ustalenia kwoty zysku brutto i wynagrodzeń za 1992r.

Przedsiębiorstwa, które stosują limit wynagrodzeń nie korzystają z ulg podatkowych według art.8, 9 i 13 ustawy o popiwku z tytułu zmniejszenia zatrudnienia, poprawy relacji wyniku finansowego brutto oraz wypłaty nagród jubileuszowych i odpraw emerytalnych, bowiem zostały już w wyżej opisanych zasadach uwzględnione.

Świadczenia rzeczowe wypłacane z funduszu socjalnego i mieszkaniowego stanowiące 3-krotność odpisu podstawowego na fundusz socjalny i 6-krotność odpisu podstawowego na fundusz mieszkaniowy są wolne od popiwku. Za przekroczenie limitu z funduszu socjalnego i mieszkaniowego podatek wynosi iloczyn 2x przekroczenie normy x przeciętne miesięczne zatrudnienie.

Przedsiębiorstwa stosujące taką formułę zobowiązane są do przedłożenia w Urzędzie Skarbowym specjalnej deklaracji dotyczącej obliczenia limitu przeciętnego wynagrodzenia.

B. Całkowite zwolnienie od "popiwku".

1. Drugą z możliwości niepłacenia popiwku stwarza art.17 b ustawy o podatku od wzrostu wynagrodzeń. Przedsiębiorstwa muszą jednak spełniać dwa warunki:

a) terminowo regulować zobowiązania wobec budżetu,

b) relacja za 1993

$$\frac{\text{wynag. kosztowe + wypłaty z fund. socj. i mieszk. + zysk brutto}}{\text{wynag. kosztowe + wypłaty z fund. socj. i mieszkaniowego}}$$
 jest nie mniejsza od analogicznej relacji za rok poprzedni.

2. O kształtowaniu się wyżej wymienionej relacji przedsiębiorstwo zobowiązane jest składać informacje we właściwym Urzędzie Skarbowym,

3. Jeżeli przedsiębiorstwo w ciągu roku podatkowego nie spełni jednego lub obydwu warunków to musi naliczyć i wpłacić podatek od początku do końca roku podatkowego. Obowiązek płacenia podatku powstaje w miesiącu w którym warunki nie zostały spełnione.

Podsumowując należy stwierdzić, że z nowych możliwości złagodzenia "popiwku" mogą skorzystać tylko te przedsiębiorstwa których działalność w 1993 rokuje poprawę sytuacji ekonomiczno -finansowej w stosunku do roku poprzedniego. Korzystne jest przy tym stosowanie formuły dotyczącej ustalania limitu wynagrodzeń, w tych przedsiębiorstwach które płaciły "popiwku" w 1992r. W ten sposób istnieje możliwość uwolnienia się od "popiwku" z tym że, przedsiębiorstwa nie mogą przekroczyć ustalonego na rok 1993 limitu wynagrodzeń.

Podstawa prawna:

Ustawa o opodatkowaniu wzrostu wynagrodzeń (Dz.U Nr 1 z 1990, Nr 21 i 73 z 1991)

Rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie ustalenia ramowych zasad kształtowania wynagrodzeń oraz minimalnej kwoty zryczałtowanego podatku od wzrostu wynagrodzeń (Dz.U Nr 28 z 1993)

dr Zofia Sekuła

Nowa sekcja regionalna

W Zarządzie Regionu Dolny Śląsk została zarejestrowana pod nr 3 Regionalna Sekcja Handlu, Usług i Spółdzielczości Spożywców. 20.04.br odbyło się I Zebranie Delegatów Sekcji. Przewodniczącą Rady Sekcji została kol. Zenobia Bałtrukiewicz z PSS "Południe".

II Zebranie Delegatów dobędzie się 26.05.1993 r. o godz. 11.00 we Wrocławiu w Zarządzie Regionu, pl. Czerwony 1/3/5.

Zapraszamy zainteresowane Komisje Zakładowe z odpowiednimi uchwałami. W programie zebrania m.in. wybory uzupełniające do organów przedstawicielskich Rady Sekcji.

Organizują się: Regionalna Sekcja Młodych i Regionalna Sekcja Kobiet na prawach zespołów problemowych i zasadach sekcji branżowych. Podstawą delegowania przedstawiciela komisji zakładowych jest jej uchwała.

Informacji można uzyskać w Dziale Branżowym ZR, p. 127, tel. 55 82 42.

Podziękowania

Zarząd Regionu NSZZ "Solidarność" Dolny Śląsk we Wrocławiu składa serdeczne podziękowanie za odprawienie Mszy Świętej w intencji Ojczyzny w dniu 3 maja 1993 r. z okazji 202 rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja:

- Wrocławskiej Kurii Metropolitarnej,
- Władzom Kościelnym Katedry pw. Św. Jana Chrzciciela,
- Celebransowi Mszy Św. księdzu Stanisławowi Orzechowskiemu i innym kapłanom współuczestniczącym w uroczystości oraz alumnom Wrocławskiego Seminarium Duchownego.

Zarząd Regionu NSZZ "Solidarność" składa również serdeczne podziękowanie za uczestnictwo w tej uroczystości:

Komendzie Garnizonu Śląskiego Okręgu Wojskowego we Wrocławiu za wystawienie kompanii honorowej Wojska Polskiego z poczem sztandarowym i orkiestrą,

- poczm sztandarowym:
- 1. Organizacji Związkowych NSZZ "Solidarność" Regionu Dolnośląskiego,
- 2. Środowisk Kombatanckich,
- 3. Związku Harcerstwa Polskiego,
- 4. Duszpasterstwa Ludzi Pracy.

Wszystkim serdeczne Bóg zapłać.

Zarząd Regionu
NSZZ "Solidarność"
Dolny Śląsk

Marsz do Europy na wózkach inwalidzkich

Marsz protestacyjny sfery budżetowej rozpoczął się punktualnie o godz 14⁰⁰ w czwartek 13 maja 1993 r.

Gmach Opery Wrocławskiej przywitał manifestantów trzema ogromnymi transparentami, z których ten nad portalem głosił: "Sprawy kultury, oświaty, nauki, służby zdrowia bezpośrednio dotyczą całego społeczeństwa". Obok postaju taksówek ustawiły się karetki pogotowia z Wojewódzkiej Kolumny Transportu Sanitarnego. Znamienne jest, że na czele ustawiła się nyska będąca darem Banku Handlowo-Kredytowego a reszta samochodów miała od pięciu lat wżwyz.

Janusz Wolniak jako szef sztabu strajkowego sfery budżetowej województwa wrocławskiego przypomniał, że oszczędności na sferze budżetowej przyniosą nieodwracalne straty. "W tej manifestacji biorą udział najbiedniejsi członkowie polskiego społeczeństwa". Jeżeli wziąć pod uwagę liczbę uczestników to ten kolejny marsz przypomina, że najszybciej w tym kraju rośnie ilość ludzi zdeperowanych i ludzi biednych. Kazimierz Cięciwa reprezentujący pracowników instytucji artystycznych przypomniał o problemach swojego środowiska, żądał rozliczenia afer gospodarczych, rzeczywistej reformy oświaty, skutecznej polityki celnej.

Dźwięki syren szesnastu karetok rozpoczęły blisko pięcioletni marsz. Zaraz za karetkami w pierwszym szeregu szli członkowie Prezydium Zarządu Regionu Dolny Śląsk, z przewodniczącym Tomaszem Wójcikiem, obok maszerował Stefan Kubowicz przewodniczący Sekcji Krajowej Oświaty. Obecni byli przewodniczący komitetów strajkowych poszczególnych branż. Nad głowami manifestantów powiewały ogromne transparenty "Solidarność". Nauczyciele nieśli symbole swoich szkół. Jako pomoc naukową niesiono dziurawą mapę Polski, która niestety przypominała szmatę. "Oświacie kaganek czy kaganiec", "Chora służba zdrowia to chore społeczeństwo", "Czy chcecie likwidować bib-

lioteki?". Z tymi transparentami mogli zapoznać się mieszkańcy Wrocławia, którzy ustawieni byli wzdłuż trasy przemarszu, która spod Opery wiodła ulicą Widok, trasą W-Z, obok Poczty Głównej, pod Urząd Wojewódzki. Współuczestniczyli w wiecu pracownicy Polifarbu, robotnicy z przedsiębiorstw budowlanych, gdyż to ich dzieci są obciążone niedbalstwem władzy. Pod urzędem Janusz Wolniak odczytał treść większości transparentów. Owacją wywołała tablica "Niech żyje Prezydent za 2.000.000 zł". Największy aplauz uzyskał napis "Oszczędności w służbie zdrowia to wjazd do Europy na wózkach inwalidzkich". W tym dniu to była jedyna petycja, z którą mógł się zapoznać Janusz Zaleski, stojący na schodach przed budynkiem. Tomasz Wójcik pozdrowił manifestantów od górników Wałbrzycha, przypomniał "...że, chociaż Rząd zaczyna rozumieć sytuację, to musi wiedzieć, że Solidarność mamy jedną"; "Przyszliśmy przypomnieć władzy, że jedyną siłą, której zależy na Polsce jest "Solidarność". Związek nie zgodzi się na to, aby dać jednym a resztę puścić na pastwę losu - mówił Przewodniczący. "Nie zgadzamy się na to, żeby nagrodą za to, że kiedyś było się kanalią, była rola szanowanego biznesmena. Wojewodo zrób porządek z tymi, którzy kiedyś byli w partii czerwonej. Solidarnie dzielimy biedę, ale nie zrezygnujemy z majątku, z Polski, z Solidarność". S. Kubowicz powiedział, że "jest to jedyny w świecie strajk o takiej determinacji protestujących, którzy nie ugną się przed arogancją władzy. Nie obiecuję wam, że ten strajk wygramy. Ja jestem tego pewien. Wygramy też pieniądze za ten strajk". Doniosłe i gromkie "Solidarność" rozbrzmiewało nad placem Powstańców Warszawy w trakcie rozchodzenia się manifestantów do okupowanych szkół i do domowego zacisza. Strajk trwa nadal, do skutku.

l.b.

Skarbnik ZR informuje,

że w pierwszym kwartale 1993 r. przychody Zarządu Regionu wyniosły 1.415.573.300 zł, a wydatki 1.207.999.800 zł.

Przemysław Bogusławski

Wrocław, 13.05.1993

Z żalem zawiadamiamy, że 27.04.1993 zmarł nasz kolega, działacz podziemnych struktur NSZZ "Solidarność"

Andrzej Wdowiszewski

Pożegnaliśmy go na zawsze 30.04.1993 na cmentarzu przy ul. Śmętnej.

Komisja Zakładowa
NSZZ "Solidarność"
Wr. Rejonowego ZOZ

Redagują: Tomasz Białaszczyk, Michał Bieganowski (red.nacz), Sławomir Kowalik (skład komputerowy), Jola Ostrowska (na urlopie macierzyńskim), Jacek Rugleń, Magda Szczerowska.

Adres redakcji: Wrocław, pl. Czerwony 1/3/5, pok. 135, tel. 55-87-41, fax 55-15-65

Wydaje: ZR NSZZ "Solidarność" Dolny Śląsk

Druk: Drukarnia ZR Nakład: 7000 egz.

Numer zamknięto 13 maja 1993 r.

